

den højtærede Formands Tilladelse oplæse den —: „Det er i Overensstemmelse med Aanden i Artikel 10, at Raadet, for saa vidt det skønner, at det er dets Pligt at anbefale Anvendelsen af militære Forholdsregler som Følge af et Angreb eller Fare eller Trusel om et Angreb, skal være forpligtet til at tage særlige Hensyn til hver Stats geografiske Beliggenhed og særlige Betingelser. Med Hensyn til Forpligtelsen til at bevare alle Forbundsmedlemmernes Integritet og politiske Uafhængighed overlades det til hvert Medlems konstitutionelle Myndigheder at afgøre, i hvilket Omfang Medlemmet er forpligtet til at sikre Udførelsen af den Forpligtelse ved Anvendelsen af dets Militærmagt.“ Og saa tilføjes der: „Raadets Henstilling skal betragtes som værende af højeste Vigtighed og skal tages under Overvejelse af alle Forbundsmedlemmer med Ønske om at udføre deres Forpligtelser samvittighedsfuldt.“

Jeg kan ikke se rettere, end at hele denne tenor i denne Fortolkning er blevet yderligere styrket ved Bestemmelsen i Protokollens Artikel 11 og de Kommentarer, som altsaa ledsager denne Betænkning; og ihvorvel selvfølgelig ganske naturligt det gamle Standpunkt i dets fuldeste Konsekvens er blevet opretholdt fra de tidligere neutrale Magters Side — det ærede Medlem Hr. P. Munchs Dokumentation i Gaar i saa Henseende var et fyldestgørende Bevis herfor —, kan man dog ikke lukke Øjnene for den Kendsgerning, at et virkeligt loyalt og effektivt Samarbejde i visse Tilfælde kan føre til en eventuel Deltagelse i saadanne Sanktioner. Det er ogsaa bl. a. det Indtryk, som det svenske Medlem, jeg nævnte før, Hr. Eliel Löfgren har. I det nævnte Foredrag siger han om Betydningen af disse Forhandlinger — jeg skal tillade mig at oplæse det: „Men det tjänar ingenting till att söka dölja för sig, att därest protokollet undertecknas, dette innebär en principiell skyldighet att lojalt deltaga i militära såväl som ekonomiska sanktioner“. Nogen Pligt, nogen statueret juridisk Pligt foreligger der i og for sig ikke. Jeg mener, at vi her tydeligt og klart har fremsat vore Standpunkter i den 3die Kommission, og det ønsker jeg ogsaa ved denne Lejlighed at understrege. Men paa den anden Side maa jeg for mit Vedkommende bestemt hævde, at at naar man overhovedet tiltræder en Formulering som denne, at man „loyalement“ og „effectivement“ vil samarbejde for at opretholde Respekten for Pagten og for at

være med til at forsvare sig mod enhver Angrebshandling — i det Omfang naturligvis, som ens geografiske Beliggenhed og Rustningsforhold tillader —, er det ikke loyalt i Forvejen at berøve sig selv gennem et Misbrug af Suverænetetsretten Midlerne til i et givet Tilfælde at kunne medvirke „loyalement“ og „effectivement“ ved disse Forpligtelses Overholdelse. Det er min bestemte Opfattelse, at dette ligger udenfor Folkeforbundspagten Aand og i hvert Fald udenfor den Protokols Aand, som man eventuelt fra dansk Side tænker sig at tiltræde.

Hvad selve Afrustningskonferencen angaar, fremsatte det ærede Medlem Hr. P. Munch en Række Udtalelser, som, forekommer det mig, ikke røbede nogen særlig stærk Tro til, at Afrustningskonferencen vilde føre til positive Resultater, i hvert Fald ikke i det Omfang, som han ønskede og ansaa for fornødent. Det ærede Medlem udtalte, at man maatte endelig ikke herhjemme tro, at Konferencen vilde opstille et ganske bestemt Program indeholdende ensartede Regler, saaledes at vi blev i Stand til rent matematisk at udregne, at vi efter disse Regler skulde have en saa og saa stor Militærstyrke; det vilde der efter hans Mening aldeles ikke blive Tale om. Og naar det ærede Medlem udtaler sig paa den Maade og anvender just disse Vendinger; tror jeg, det ærede Medlem har Ret. Jeg tror, at en saadan Opfattelse i nogen Grad vil være i Uoverensstemmelse med den Kendsgerning, at Folkenes Forbund jo ikke er nogen Overstat, som direkte blander sig i Staternes indre suveræne Anliggender. Men alligevel vil jeg minde om, at i den blandede Militærkommission har der i sin Tid været et Nedrustningsforslag af Lord Escher, i hvilket der ligefrem var opstillet enkelte Enheder — paa en Maade, som man imidlertid ikke kunde billige, men det er en Sag for sig. Men man *vor* altsaa inde paa at opstille enkelte Enheder i denne Sag. Om noget saadant kan gentage sig, skal jeg ikke udtale mig om. Men hvad jeg tror, man i hvert Fald vil kunne vente som Resultat af denne Afrustningskonferencens Arbejde, det er, at man vil blive i Stand til at danne sig et ganske klart Skøn over, i hvilket Omfang almindelige Direktiver for en almindelig Rustningsindskrænkning nu vil komme til at gælde. Og det er, saa vidt jeg har forstaaet, det, som det ærede Medlem Hr. N. Neergaard tænkte paa, da han henviste til, at man maatte afvente den kommende Afrustningskonference, før man kunde tage effektiv Stilling til et Spørgsmaal som Mi-